Miqrantların hüquqlarının müdafiəsi diqqət mərkəzində

Hər il dekabrın 18-də qeyd edilən Beynəlxalq Miqrantlar Günü sərhədləri aşan insanların həyat hekayələrinə, həm də miqrasiya proseslərinin yaratdığı iqtisadi, sosial və mədəni təsirlərə nəzər salmaq üçün bir fürsətdir. Bu gün miqrantların qarşılaşdıqları çətinlikləri, həm də onların cəmiyyətlərə verdiyi töhfələri anlamaq və hüquqlarını müdafiə etmək baxımından dünya ictimaiyyəti üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Miqrasiya anlayışı insanlıq tarixi qədər qədimdir. Tarixən daha əlverişli iqlim şərtləri, resurs çatışmazlığı və təhlükəsizlik səbəbləri insanları yeni yerlər axtarmağa məcbur etmişdir. Nəticədə mədəniyyətlərarası əlaqələr qurulmuş, ticarət yolları genişləndirilmiş və bəşəriyyətin inkişafı sürətlənmişdir.

Müasir dövrdə isə miqrasiya daha mürəkkəb xarakter almışdır. Bu gün milyonlarla insan müharibələrdən, iqtisadi böhranlardan, iqlim dəyişmələrindən və sosial ədalətsizlikdən qaçaraq daha təhlükəsiz və firavan həyat axtarışına çıxır. Bu hərəkətlilik ayrı-ayrı fərdlər, həm də qlobal iqtisadiyyat və sosial strukturlar üçün mühüm nəticələr yaradır.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının məlumatına görə, dünyada miqrantların sayı 280 milyondan çoxdur. Bu rəqəm dünya əhalisinin təxminən 3.5 faizinə bərabərdir. Bu miqrantlar arasında işçi miqrantlar, qaçqınlar, təhsil məqsədilə köçənlər və zorla yerindən edilmiş şəxslər yer alır.

Miqrantların əksəriyyəti öz ölkələrində qarşılaşdıqları çətinliklərdən qaçaraq yeni həyat qurmağa çalışırlar. Lakin bir çox hallarda onlar mədəni uyğunlaşma, inteqrasiya, ayrı-seçkilik, işsizlik və bəzən də hüquqsuzluq kimi problemlərlə üzləşirlər.

Onların bir qismi həyatlarını təhlükəyə ataraq dənizləri keçməyə, qeyri-qanuni yollarla sərhədləri aşmağa məcbur qalır. Təkcə 2023-cü ildə minlərlə insan Aralıq dənizini keçmək istəyərkən həyatını itirmişdir.

Miqrantlar getdikləri ölkələrdə mədəniyyətləri zənginləşdirir, iqtisadiyyatı gücləndirir, yeni inkişaf perspektivləri yaradır, müxtəlif sahələrdə çalışaraq, iqtisadi fəaliyyətlərdə iştirak edir, ticarəti genişləndirir və bilik mübadiləsinə töhfə verirlər. Bundan əlavə, miqrantlar öz bacarıq və təcrübələri ilə getdikləri ölkələrdə də innovasiya və inkişafı təşviq edirlər.

Dünya Bankının hesablamalarına görə, miqrantlar hər il doğma ölkələrinə 600 milyard dollardan çox maliyyə göndərirlər. Bu vəsait yalnız ailələrin rifahını artırmır, həm də inkişaf etməkdə olan ölkələrin iqtisadiyyatını dəstəkləyir.

Azərbaycan miqrant qəbul edən, həm də öz vətəndaşlarının başqa ölkələrə köç etdiyi ölkədir. Coğrafi mövqeyinə görə Azərbaycan miqrantlar üçün həm tranzit, həm də məskunlaşma nöqtəsi kimi mühüm məkandır. Ölkəmiz miqrantların hüquqlarının qorunması, onların cəmiyyətə inteqrasiyası və qanunsuz miqrasiyanın qarşısının alınması üçün müxtəlif tədbirlər həyata keçirir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu sahədə qabaqcıl qanunvericilik bazası yaradılmışdır.

Azərbaycan, həmçinin Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatı (IOM) ilə sıx əməkdaşlıq edir və regional miqrasiya məsələlərində fəal iştirak edir. Ölkəmizdə miqrantlara göstərilən humanitar dəstək və onların hüquqlarının qorunmasına yönəlmiş tədbirlər beynəlxalq aləmdə yüksək qiymətləndirilir.

Hər miqrantın həyat hekayəsi özündə ümid, qətiyyət ehtiva edir. Onlar öz ailələri, gələcəkləri və sevdikləri üçün təhlükəli yollarla yeni həyat qurmağa çalışırlar. Məsələn, müharibə bölgəsindən qaçan bir ailə sığınacaq tapmaq üçün min kilometrlərlə məsafə qət edir və çox vaxt hüquqi statuslarını qorumaq üçün uzun illər mübarizə aparır.

İqtisadi səbəblərdən köçən insanlar isə yeni mədəniyyətlərə uyğunlaşmaq və öz peşə bacarıqlarını tətbiq etməyə çalışırlar. Onların hər birinin hekayəsi bəşəriyyətin ümumi dözümlülüyünü və inkişaf üçün səyini əks etdirir.

Beynəlxalq Miqrantlar Günü insanlara miqrantların üzləşdiyi problemləri dərk etməyə və onların hüquqlarını qorumağa yönəlmiş qlobal çağırışdır. Bu gün bizə sərhədlərin coğrafi xəritələrdə, insan qəlbinin isə daha geniş bir anlamda olduğunu xatırladır.

Unutmayaq ki, hər bir miqrant yalnız öz taleyini deyil, həm də insanlığın ortaq gələcəyini qurmaq üçün çalışır. Beynəlxalq Miqrantlar Günü bu reallığı anlamaq və qiymətləndirmək üçün hər birimizi daha da həssas və məsuliyyətli olmağa çağırır.

Yusif ŞƏRİFZADƏ,
"Respublika".

Respublika .-2024.- 18 dekabr (№ 279).- S.11.